

Konsument- produkt som hjälpmedel

Hjälpmedelscentrum och Synenheten

Säkra hjälpmedel

När ett hjälpmedel förskrivs ansvarar regionen eller kommunen för att hjälpmedlets användningsområde stämmer överens med leverantörens syfte, att det fungerar för den som ska använda det och att hjälpmedlet är säkert.

De flesta hjälpmedel som erbjuds av region och kommun är medicintekniska produkter som är tillverkade och provade för ett medicinskt syfte, som till exempel att kompensera för en funktionsnedsättning.

Varför konsumentprodukt?

Det finns tillfällen då en konsumentprodukt kan vara ett säkert, tillförlitligt och funktionellt hjälpmedel. Det finns inga lagliga hinder för att erbjuda konsumentprodukter som hjälpmedel. Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska all vård vara säker och trygg för patienten, det gäller förstås även vid förskrivning av hjälpmedel.

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren vidta åtgärder för att förebygga vårdskador. Det innebär att vårdgivaren måste utvärdera att de konsumentprodukter som kan förskrivas är säkra för patienten och för det tänkta användningsområdet.

Hur vet du att produkten är säker?

Bedömning av en konsumentprodukt görs genom en riskanalys i samband med att produkten tas in i befintligt sortiment, oftast vid en upphandling. Omfattningen på riskanalysen beror på vilken slags produkt det rör sig om och hur stora risker det finns med produkten för det tänkta användningsområdet och för målgruppen.

Vem ansvarar för vad?

Hjälpmiddelscentrum och Synenheten

Hjälpmiddelscentrum och Synenheten ansvarar för att produkter som erbjuds i befintligt sortiment är riskanalyserade och säkra. Förskrivare ska informeras när en produkt är en konsumentprodukt. Om konsumentprodukten ingår i ordinarie sortiment ska riskanalys ha gjorts på en övergripande nivå i samband med sortimentsarbete och upphandling.

Förskrivaren

Förskrivningsprocessen ska följas i alla steg och på samma sätt oavsett om det är en medicinteknisk produkt eller en konsumentprodukt som förskrivs. Förskrivaren ska försäkra sig om att produkten är utvärderad och riskanalyserad. Patienten ska alltid informeras om att hjälpmidlet är en konsumentprodukt, eftersom det vid en skada eller ett tillbud innebär att rätten till patientskadeersättning försvinner. Med det som bakgrund ska patienten ges möjlighet att välja konsumentprodukt eller medicinteknisk produkt. Vid val av konsumentprodukt ska det dokumenteras av förskrivaren.

Hjälpmiddelscentrum
och Synenheten ansvarar
för att produkter som
erbjuds i befintligt
sortiment är
riskanalyserade och
säkra.

Hjälpmedelsanvändaren

Om en olycka inträffar och hjälpmedelsanvändaren skadas i samband med användning av ett hjälpmedel som är en konsumentprodukt gäller inte patientskadelagen som den gör när hjälpmedlet är en medicinteknisk produkt.

Patienten får själv utkräva skadestånd av tillverkaren eller importören enligt produktansvarslagen. Skadestånd kan betalas för personskador som orsakats av tillverkningsfel i produkten. Patienten kan också väcka talan om skadestånd vid allmän domstol med stöd av skadeståndslagen. Talan förs då mot vårdgivaren.

Detta tillvägagångssätt kan användas oavsett om en konsumentprodukt eller medicinteknisk produkt förskrivits, och om patienten nekats skadestånd vid uppkommen vårdskada enligt både produktansvarslagen och patientskadelagen.

Skada eller tillbud

Om en olycka leder till en personskada, eller vid ett tillbud som hade kunnat orsaka skada, ska ansvarig vårdgivare enligt patient-säkerhetslagen utreda händelsen, analysera avvikelser och vidta åtgärder för att ta bort eller minska risken för liknade olyckor.

Avvikelsehantering ska ske till Hjälpmedelscentrum i sedvanlig ordning. Allvarliga olyckor ska Lex Maria-anmälas.

Produkt utanför beslutat sortiment

Vid förskrivning via **Särskilt beslut** där hjälpmedlet är en konsumentprodukt ansvarar förskrivaren för att produkten utvärderas och riskanalyseras. Det görs på individnivå där hjälpmedelsanvändarens förutsättningar i förhållande till produkten och det tänkta användningsområdet är utgångsläget för analysen.

På Hjälpmedelscentrum genomförs riskanalysen i samverkan med hjälpmedelskonsulent och vid behov hjälpmedelstekniker.

Kontakta oss

Hjälpmedelscentrum, Signalistgatan 2
721 31 Västerås
Kundtjänst: 021-17 30 48

Synerheten, Ingång 20
Habiliteringscentrum Västerås
Kundtjänst: 021-17 48 00